

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes
Sabiedrības iesaistes un atvērtās pārvaldības darba grupa**

Protokols Nr. 3 (Nr. 5.3.6./3)

2025. gada 5. septembrī

Latvijas Pilsoniskās alianses birojs, Akmeņu iela 21A, Rīgā/ attālināti Zoom platformā

Sēdi vada:

Āris Ādlers – biedrības "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai Attīstībai" prezidents, Memoranda padomes loceklis

Sēdē piedalās darba grupas locekļi:

1. Andris Gobiņš – biedrības "Eiropas Kustība Latvijā" prezidents
2. Juris Jātnieks – nodibinājuma "Teiču Dabas Fonds" valdes loceklis
3. Līga Stafecka – biedrības "Sabiedriskās politikas centrs Providus" direktores vietniece
4. Kristīne Grīnberga – biedrības "Klubs "Māja" – jaunatne vienotai Eiropai" pārstāve
5. Ilga Šuplinska – biedrības "Latgaliešu kultūras biedrība" vadītāja
6. Marta Barbara Buka – Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākā referente
7. Laima Amatniece – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Valsts pakalpojumu un datu pārvaldības departamenta, Datu pārvaldības nodaļas vecākā eksperte
8. Zane Legzdiņa-Joja – Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Līna Austra Putāne – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Paula Zvejniece – Kultūras ministrija

Artis Zaļūksnis (aizvieto Kristīni Iosavu) – Ārlietu ministrija

Protokolē:

Agnese Zvaigzne – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" projektu koordinatore

Sēdi sāk plkst. 15:00

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/ uzaicinātie
1.	Par 05.09.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	Āris Ādlers Biedrības "Alianse Pārnozarisksai Ilgtspējīgai Attīstībai" prezidents, Memoranda padomes loceklis
2.	Aktuālais Memoranda padomes darba grupās	Latvijas Pilsoniskā alianse
3.	Diskusija par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģiju	Paula Zvejniece Kultūras ministres ārštata padomniece sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām
4.	Par Tiesību aktu portāla turpmāko attīstību	Zane Legzdiņa-Joja Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos
5.	Dažādi: - nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība	Āris Ādlers Biedrības "Alianse Pārnozarisksai Ilgtspējīgai Attīstībai" prezidents, Memoranda padomes loceklis

1. jautājums

05.09.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: Ā. Ādlers

Izsakās: J. Jātnieks, L. Stafecka

Lēmums:

- 1) Apstiprināt 05.09.2025. sēdes darba kārtību.
- 2) Apstiprināt iepriekšējo darba grupas sēdes protokolu Nr. 5.3.6./2.
- 3) Darba grupa vienojas, ka nepieciešamības gadījumā darba grupas sēdes datums var tikt pārcelts, jauns datums tiks saskaņots ar dalībniekiem, izmantojot Doodle platformu.

2. jautājums

Aktuālais Memoranda padomes darba grupās

Ziņo: A. Zvaigzne

Izsakās: Ā. Ādlers, L. A. Putāne, J. Jātnieks, L. Stafecka, L. Amatniece

A. Zvaigzne informē par aktuālo Memoranda padomes darba grupās – Satura plānošanas darba grupā līdz šī gada 30. septembrim tiek izstrādāti redakcionāli priekšlikumi pilsoniskā dialoga tiesiskā regulējuma pilnveidošanai, tostarp nostiprinot pilsoniskā dialogu lomu Saeimas un Ministru kabineta kārtības rullī, definējot Memoranda padomes un Latvijas Pilsoniskās alianses statusu, pārskatot Memoranda īstenošanas padomes nolikumu. Diskutētais jautājums par līdzdalības mehānismiem pašvaldībās tiks iekļauts Memoranda padomes ikmēneša sēdē novembrī.

Finanšu (budžeta) un nodokļu darba grupas nākamā darba grupa ir apstiprinājusi darba grupas darba plānu, tajā iekļaujot šādu jautājumu izskatīšanu – iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) novirzīšana NVO, ziedojumu regulējuma pilnveide, gada pārskatu prasību vienkāršošana, statistikas un datu apmaiņa, finansējuma pieejamība 2026. gadā un turpmāk, līdzfinansējuma un priekšfinansējuma programmas, finansējuma sadale ES un EEZ/NOR programmās, konsultācijas mehānismu uzlabošanai par publisko finansējumu. Darba grupa 2025. gada augustā apstiprināja darba grupas izstrādātā protokollēmuma "Par finansējumu pilsoniskās sabiedrības darbībai un attīstībai kā prioritāti 2026. gada valsts budžetā" virzīšanu izskatīšanai Memoranda padomē elektroniskā rakstiskā procedūrā, aicinot Ministru kabinetu, īpaši Kultūras ministriju, rast iespējas nodrošināt papildu investīcijas saliedētas sabiedrības, demokrātijas, tiesiskuma un sabiedrības noturības stiprināšanai, izmantojot Eiropas Savienības fondu pārdales procesus.

Deleģēto pārstāvju darbības koordinācijas darba grupā ir noslēgusies dokumentus "Kārtība, kādā Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome deleģē pārstāvjus (t.sk. kritērijiem) dalībai dažādos sadarbības un uzraudzības mehānismos", "Pamatprincipi, kurus pārstāv Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes deleģētais pārstāvis", "Deleģētā pārstāvja pārskats par darbību deleģējuma ietvaros". Minētie dokumenti tiks nodoti saskaņošanai un apstiprināšanai elektroniski rakstiskā procedūrā Memoranda padomei.

L. A. Putāne informē par Latvijas Pilsoniskās alianses Reģionālās darba grupas īstenoto aptauju, kuras mērķis līdz 2025. gada 30. septembrim ir noskaidrot visu Latvijas pašvaldību praksi šādās jomās: pašvaldību atbalsts biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību funkciju deleģēšana biedrībām un nodibinājumiem, līdzdalības budžeta ieviešana, kā arī iedzīvotāju padomju darbības ieviešana.

Darba grupas pārstāvji uzsver, ka aptaujas anketā ir būtiski iegūt gan pašvaldību darbinieku, gan biedrību un nodibinājumu pārstāvju atbildes, lai nodrošinātu daudzpusīgu skatījumu un leģitīmākus aptaujas rezultātus.

Tiek norādīts, ka informāciju par pašvaldību budžetiem ir piemērotāk iegūt, analizējot publiski pieejamos pašvaldību mājaslapās ievietotos budžeta dokumentus vai iesniegtos gada pārskatus nevis aptaujās. Tādēļ, iespēju robežās, iegūtos datus nepieciešams verificēt, izmantojot pieejamo informāciju pašvaldību mājaslapās.

Tiek norādīts, ka nākotnē pašvaldībām būtu jāpublicē budžeta dati atvērto datu portālā, jo pašlaik vairāku pašvaldību tīmekļvietnēs budžets nav pieejams pietiekami detalizēti.

Tiek vērsta uzmanība uz to, ka jaunajā Korupcijas novēršanas un apkarošanas plānā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam paredzēti pasākumi, tostarp jauni atskaitītšanās mehānismi sporta un medicīnas organizāciju finansējuma izlietojuma caurskatāmības nodrošināšanai.

Tiek norādīts, ka pašvaldībās funkciju deleģēšana biedrībām ir sarežģīta, nepieciešams uzlabot regulējumu un līgumu caurskatāmību, un deleģējumu efektivitātes novērtēšanai ieteicams apkopot statistiku un veikt intervijas ar iesaistītajām pusēm. Latvijas Pilsoniskā alianse 2023. gadā ir veikusi apkopojumu par deleģējumu līgumiem gan pašvaldību, gan nacionālā līmenī, 2026. gadā plānota šī pētījuma datu atjaunošana.

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai Latvijas Pilsoniskās alianses sniegto informāciju.

- 2) Latvijas Pilsoniskajai aliansei uzdots apkopot darba grupas pārstāvju ieteikumus par līdzdalības pašvaldībās anketēšanu un nodot tos LPA Reģionu darba grupai un Memoranda padomes Satura plānošanas darba grupai.

3. jautājums

Diskusija par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģiju

Ziņo: P. Zvejniece

Izsakās: L. Stafecka, L. Amatniece, Ā. Ādleris, J. Jātnieks, L.A. Putāne, K. Grīnberga, Z. Legzdiņa-Joja, I. Šuplinska

P. Zvejniece informē, ka pašreizējo stratēģijas ietvara projektu ir izstrādājusi Kultūras ministrija sadarbībā ar Latvijas Pilsonisko aliansi. Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģijas izstrādes procesā plānots plašs konsultāciju un iesaistes process ar nevalstiskajām organizācijām reģionos, Memoranda padomes darba grupām, valsts pārvaldi un pilsonisko sabiedrību kopumā.

Stratēģijas iespējamie rīcības virzieni ir plānoti šādi: saliedēta sabiedrība; pilsoniskā telpa un tiesības; noturība, civilā aizsardzība; cilvēkkapitāls; līdzdalība, pilsoniskais dialogs; reģionālais, kopienu un starptautiskais līmenis; pilsoniskās kompetences; ilgtspējīgs finansējums (valsts budžets, starptautiskā finansējuma piesaistes uzlabojumi, ziedojumu sistēmas uzlabošana).

Par dokumenta statusu atbildes ir jāsaņem no politikas plānotājiem. Ir zināms, ka nākotnē nozaru stratēģijas varētu veidot Nacionālā attīstības plāna pamatu. Memoranda padomes novembra sēdes darba kārtībā paredzēts iekļaut jautājumu par Nacionālo attīstības plāna izstrādi. Nākotnē Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija varētu tikt integrēta jaunajā politikas plānošanas dokumentu sistēmā.

Darba grupas pārstāvji uzsver, ka stratēģijā līdz ar mērķiem un vīziju būtiski skaidri norādīt arī ieviešanas mehānismus un sasniedzamos rādītājus. Stratēģijas ietvaros ir nepieciešams aktualizēt pašreizējo tiesisko regulējumu pilsoniskās sabiedrības jomā, jo nepieciešams skaidrs juridisks nošķirums starp dažādiem pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, kā arī potenciāli nepieciešamas izmaiņas Biedrību un nodibinājumu likumā.

Pilsoniskās sabiedrības stratēģijas izstrādes ietvaros būtu svarīgi skaidri definēt, kas ir un kas nav pilsoniskā sabiedrība un pilsoniskās sabiedrības organizācijas; šīs definīcijas stratēģijā ir jāiekļauj, nodrošinot skaidru tvērumu. Tāpat pilsoniskās sabiedrības organizācijām jānedefinē to darbības joma un loma sabiedrībā, tostarp jānorāda to nozīmīgums visās politikas jomās, ne tikai Kultūras ministrijas izpratnē, norādot pilsoniskās sabiedrības organizāciju ietekmi demokrātijas, saliedētības un atklātības veicināšanā.

Noturības un civilās aizsardzības stratēģijas sadaļas izstrādē ir aicinājums sadarboties ar biedrību "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai" un Latvijas Pilsonisko aliansi.

Tiek uzsvērts, ka ilgtspējīgā finansējuma sadaļas izstrādē būtiski akcentēt Kultūras ministrijas lomu, aktīvi iesaistoties dažādu Latvijas nozaru un jomu pozīciju veidošanā, ņemoties sarga lomu nozaru attīstībā un finansējuma nodrošināšanā.

Akcentē jauniešu nevalstisko organizāciju iesaistes nozīmīgumu stratēģijas kontekstā, definējot to kā mazāk iesaistītu grupu.

Piedāvājums sašaurināt stratēģijas tvērumu sadaļu skaita ziņā, atstājot sadaļas, kas saistītas ar pilsonisko telpu, noturību nevalstisko organizāciju sektora griezumā, cilvēkkapitālu, ilgtspējīgu finansējumu, līdzdalību (mazāk iesaistīto grupu iesaiste).

Tiek izteikts priekšlikums stratēģijas formulējumam – valstiski respektēta Latvijas nacionālajās vērtības balstīta pilsoniskā sabiedrība.

Noturības jautājuma kontekstā tiek izteikts priekšlikums Kultūras ministrijai neuztvert šo tēmu izolēti, bet nodrošināt šī jautājuma sasaisti ar lauksaimniecības politikas izstrādi reģionu apdzīvotības un cilvēku iesaistes jautājumā un sadarboties ar Zemkopības ministriju.

Tiek aicināts fokusēties nevis tikai uz reģionālu līdzdalību, bet uz līdzsvarotu līdzdalību, nodrošinot, ka tā īstenojas gan teritoriāli, gan nozariski.

Tiek norādīts, ka jāstrādā pie tā, lai šī stratēģija kalpotu kā instruments saliedētas sabiedrības veidošanai un sabiedrības iekļaušanai lēmumu pieņemšanā. Ir aicinājums stratēģiju veidot 4 sadaļās: saliedēta sabiedrība (saistīta ar cilvēkkapitālu); pilsoniskā telpa un tiesības (reģionu līmenis, kopienu līmenis, nacionālais, starptautiskais līmenis); pilsoniskās kompetences (iekļaujot noturības prasmi, līdzdalība, pilsoniskais dialogs); ilgtspējīgs finansējums.

Lēmums:

- 2) Pieņemt zināšanai P. Zvejnieces sniegto informāciju.
- 2) Pieņemt zināšanai, ka Memoranda padomes forums "Pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija – kādu to vēlamies?", kas notiks šī gada 15. septembrī, būs pirmais konsultāciju formāts ar pilsonisko sabiedrību ar mērķi noteikt stratēģijas vīziju, mērķi, tvērumu un prioritātes.
- 2) Uzdot Latvijas Pilsoniskajai aliansei nodot informāciju par Kopienu projektā plānotajām aktivitātēm darba grupai.

4. jautājums

Par Tiesību aktu portāla turpmāko attīstību

Ziņo: Z. Legzdiņa-Joja

Izsakās: Ā. Ādleris, L. Stafecka, L.A. Putāne, J. Jātnieks, L. Amatniece

Tiek informēts, ka Tiesību aktu portāla (TAP) turpmākās attīstības projekts ir iesniegts Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā. TAP 2.0 ietvaros kā rezultatīvais rādītājs paredzētas vismaz divas atvērtās datu kopas sabiedrības līdzdalībai. Plānots, ka projekta beigu termiņš ir 2028. gads.

Valsts kanceleja iespēju robežās ir veikusi portāla funkcionalitātes uzlabojumus portāla darbības laikā kopš 2021.gada, nodrošinot iespēju sniegt atgriezenisko saiti un publicēt publiskās apspriešanas kopsavilkumus.

Valsts kancelejā ir uzsākts iekšējs sprints inovāciju laboratorijā, lai risinātu portāla problēmas sabiedrības līdzdalības kontekstā. Paralēli tiks veikta ietekmes izvērtēšana, lai noskaidrotu esošo lietotāju pieredzi un identificētu situācijas vajadzības pilnveidei. Sprintos tiks iesaistīti arī TAP portāla lietotāji.

TAP portāla mērķis ir padarīt to lietotājam draudzīgāku, īpašu uzmanību pievēršot piekļūstamības jautājumiem, kā rezultātā paredzētas konsultācijas un diskusijas ar portāla lietotājiem. Plānots attīstīt arī TAP portāla statistikas kapacitāti.

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai Z. Legzdiņas-Joas sniegto informāciju par Tiesību aktu portāla turpmāko attīstību.
- 2) Darba grupa vienojas, ka jautājums par TAP portāla turpmāko attīstību netiks iekļauts darba grupas turpmāko sēžu darba kārtībā, taču tam tiks sekots līdzi un nepieciešamības gadījumā tas tiks aktualizēts.

5. jautājums

Dažādi:

- nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība

*Ziņo: Ā. Ādleris**Izsakās: Z. Legzdiņa-Joja***Lēmums:**

- 1) Pieņemt zināšanai, ka nākamā darba grupas sēde tiks organizēta šī gada 3. oktobrī plkst. 15.00.
- 2) Nākamās darba grupas sēdes darba kārtības jautājumi – priekšlikumu izstrāde Latvijas 6. nacionālajam atvērtās pārvaldības rīcības plānam, pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģija, atvērtie dati.

Sēdi slēdz: plkst. 17:13

Sēdi vadīja:

biedrības "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai
Attīstībai" prezidents, Memoranda padomes loceklis (paraksts*) Ā. Ādleris

Sēdi protokolēja:

biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" projektu
koordinatore (paraksts*) A. Zvaigzne

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Informācija sagatavota, veicot valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sekretariāta darbības nodrošināšana, kas tiek īstenots ar Valsts kancelejas finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.